

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára

Egyes szám ára 4 kr

10 11 — kr.
5 " — "
2 " 50 "
1 " — "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

5000 és 10000 példányig 5 kr. Nagyobb mennyiségűre 4 kr. 10000 példányon felül külön megbeszélés. Helyi hirdetések külön megbeszélés 30 kr.

Eszkimó-divat.

Debreczen, szept. 27.

(v.) Az eszkimóknál, ha kis babát hozott a kunyhóba a sarkvidéki gótya, nem a feleség, hanem a férj fekszik a betegágyba; ott dűnnög a szegény apa főkabórvankosok közt s iramszarvastakarók alatt s nyög nagyokat és ápolgatja, beczégeti a keserve-en ordító csecsemőt. Ilyen bolond szokás járja Eszkimóországban: az a szony szül, de a férj vajudik. Az ethnográfának legfontosabb, legneveltségesebb jeleiye ez.

A mi dualisztikus államfrigyünkben is lábra kezd kapni ez az eszkimó-divat, Ime, Ausztria viselő a forradalommal, és mégis Magyarország vajudik. Az osztrák alkotmány van lebetegedőben, és mégis minékünk kell főkabórvankosok közt s iramszarvastakarók alatt fetrengenünk. Magyarország az eszkimó-férj szerepében: ilyen lonak és neveltségesebb szituáció teremtett hazánknak az uralkodó politika kontársága.

Baj csupán odaát van Ausztriában; mi itt — legalább a kiegyezés szempontjából — botrányos egészségnek örvendünk. S a kuruzslók mégis mind a magyar alkotmányra rohannak, s erőnek erejével azt huzzák le a kórágyra. Boldog, aki nem érti ezt az abszurd politikát; mert aki érti, annak bajos belé nem örülnie. S odaát Ausztriában is

miben áll a baj? Annyiban csupán, hogy gróf Thun Ferencz nem bír a kiegyezés elé tornyosuló nehézségekkel. A csomót, amelyet a szerencsét en kezű Badeni kötött, megoldani nem tudja, kétségelni nem meri. Ott kertel gabalyodottan a problema körül, száználmas tanács-ta anságban, ügyefogyottan hol ide, hol oda kapkodva. S vajjon mi következnek jözanul ebből az állapotból? Az, hogy gróf Thun el kell csapni, mivel nem vált be, s addig próbálgatni új meg új emberekkel, míg végtére rákadtak az igazira, aki beválik. Am e helyett az történik, hogy az uralkodó osztrák politika görcsösen ragaszkodik ahhoz a kormányférfihoz, akinek már rég kiderült a tehetetlensége és a lehetetlensége, nekünk magyaroknak pedig azt insznuálják, hogy a Thun-kabinet létérdekének áldozzuk fel alkotmányunk integritását.

Ebből a célzatból az a hallatlan törvénycsavaras és jogcsűrös, amelyet itt Magyarországon tavaly óta elfkövetnek. Künterpretálják az alkotmányból az értelmes igazságot és az igazságos értelmet s belemagyaraznak logikai képtelenségeket, közjogi hamisságokat és gazdaságpolitikai hazugságokat. Ráfogják a vámszövetségre, hogy csak addig az, amíg annak nevezik; új gyékényen kínálják a régi portekat s hirdetik, hogy ezzel tökéletesen megfelelték a módosult viszonyoknak. A magyar alkotmány rom-

lából így építenek védőbástyát gróf Thun Ferencznek pozíciója köré.

De a magyar nemzet lelkiismerete szembe állítja őket az eltenkérdéssel. Ha ők önálló berendezkedésnek mondják a gazdasági közö-ségnek lényegében változatlan fenntartását, vajjon mit szólnának hozzá, ha valamikor Magyarországra felállítana vámsorompóit s kijelenté, hogy ez az igazi vámszövetség? Ha a név dönt, akkor nem kifogásolhatnak ezt az utóbbi eljárást. Am ha nem a név dönt, hanem a tartalom, akkor lelkiismeretlen szédelgés az, amit most mivetnek. Kétségtelen tehát, hogy csorba esik a magyar alkotmányon; megtámadják épségét, kicsenvén belőle egyik oszlopos téteit. S mindez miért? Azért csupán, hogy Ausztriában egy bema eszü kormányrendszer tovább tengethesse nyomorult életét.

Értenők még, ha az osztrák alkotmányosság tatarozására kívánnának Magyarországtól közjogi áldozatokat; ha azt mondanák nekünk, hogy Ausztriában a parlamentarizmus megmenthető, mihelyt Magyarország — jogainak kifejezett fenntartása mellett — bizonyos előzékenységet tanusít. Ez esetben merlegre vetnök a kínálkozó előnyt és a fenyegető károkat s az eredményhez szabnók elhatározásunkat. De hiszen gróf Thun nem lábraállítan, hanem megfojtani akarja az osztrák alkotmányosságot. S tőlünk

Hegyi beszéd.

A «Debreczen» tárczája.

Irtá: **Molnár Ferencz.**

Ma reggel, hogy künn sétáltam a budai hegyek közt, ahol a haldokló fak őszi dalokat sóhajtoznak, szembe talalkoztam egy ismerőssémmel. Nagy tisztáson járt a hegyoldalon, ahonnan messzi el lehet látni, mellének szegte a fejét s a botjával a pirosodó gaz közt piszkált. Csöppet sem szentimentális ember. A való dolgokból el, pénzügyi művelteket csinál s ha terve van, azt keresztülviszi, nagy nyereséggel legtöbbször. Most szomorúnak látszott s ime, minden reális czél nélkül jarkált a párazatos őszi reggelen a mezőn. Persze, csodálkozva kérdeztem meg tőle, hogy mi hozza erre.

— Csodálkozik, ugy-e? — mondta halvány, szomorú mosolyal az ajka körül. — De mindenkinek az életében van egy nap, a mikor hűvös, borongó reggelen jól esik látnia a hervadást.

— Hogyan, — szóltam, — ön így beszél, amikor tudtommal holoap lesz az esküvője? Így szomorkodnak a boldog vőlegények?

A karomba fogódzott és halkán felelt: — Innen egyenesen a menyasszonyomhoz megyek. Itt bucsuzni voltam. . .

Azzal szép, mély viágosságu kék szemével elnezett a szomorú táj tele, szinte

magába ölte ezt az egész haldokló hangulatot.

— Bucsuztam, — mondta — ezuttal örökre elbucsuztam egy régi, szép emlékem-től. Nem akartam ezzel az emlékek az oltár elé menni. Szeretem a menyasszonyomat, ő is szeret, boldogok leszünk, ezem, de azt is érzem, hogy ha ez a régi szomorú emlékem nem volna, sohase lennék boldog. . .

Régen volt már, sok, sok év előtt. Valahol messzi idegenben megismerkedtem egy asszonnyal Rövid ideig voltam vele együtt, de ez is elég volt ahhoz, hogy halatosan belészeressék.

Amikor az utolsó napot töltöttem abban az idegen városban, akkor történt az a dolog, amit el akarok mondani. Elmentem bucsuzni az asszonyhoz, aki tudni sem akart rólam. Érdekeltem, mert hisz kacérkodott, velem egyszer-másszor. De arról, hogy szerelmes vagyok belé, nyiltan nem vett tudomást.

Este volt, zimankós téli este, ugy 6 óra körül, amikor elmentem bozzájuk. Az előszobából egyenesen a szalonba lehe et jutni. Ebben a kis asszonyos fesszekben sötét volt akkor. A férj dolgozószobájának tejüveg ajtaján derengett csak be egy kis világosság. A félhomályban egy karosszékbe ültem s vártam az asszonyt. Lükteit bentem az a tudat, hogy meg most látni fogom egyszer. Egy felóra múlva — gondoltam — már ezt se mondhatom.

Ahogy ott ültem, hangok szűrődtek at hozzam a dolgozószobából. Lattam az árnyakat is. A férj az íróasztal nál ült és olvasott. Az asszony a könyvszekrényhez támaszkodva állt. Az asszony mondta:

— Kegyetlen vagy velem . . . nem férfiboz méltó ez a bosszu.

Egyideig csönd volt, aztán mormogó, száraz hangon felelt a férj:

— Semmi közöm hozzá. A mig együtt leszünk, ez így lesz.

Az asszony sirdogált csöndesen.

— Gyerek voltam — sutogta — régi bün . . . meg is bántam, meg is bünhődtem érte.

Erre már nem is felelt a férj. Nyugodtan lapozott tovább a könyveben. Az en szép asszonyom halk, nyö-zörgő hangon panaszkodott:

— Színházba is viszel . . . az utcára se mégy ki velem . . . ha bessélsz, vagy . . . sohse látlak mosolyogni.

— Hagyj békeben — mondta föltűnő nyugodtsággal a férje — még mindig nem tudok megbocsátani. Egyszer rájöttem, hogy megcsalsz, csaltal talán éveig is azelőtt.

— Nem . . .

— . . . és most még beszélni mersz, ha nem törődöm veled. Nekem ez a metódusom. Botrány, válasz nem kell. A gyerekek miatt se. Meg aztán nem is veszi be a természetem. Egy napon csak érezni fogom, hogy nincs beennem bosszu, akkor majd megbocsátok.

azt kívánják, hogy segítsük elő ezt a műveletet, a magunk alkotmányának csorbításával. Paritás a kozjogi nyomorságban, — nem ilyenek képzeltek a paritást a hatvanhetes kgyezés alkotói!

Vagy állanának bár elő nyílt beszéddel s ajánlanák az 1867: XII. törvényzikk módosítását. Elismervén, hogy kötelességünk tenné az adott viszonyok közl a vámsorompók felállítását, győznék meg a nemzetet, hogy e törvényes kötelezettség teljesítésének ezuttal elene szól, mit tudom én: mi? — mondjuk: a dinasztikus érdek, vagy a magunk gazdasági haszna, vagy a nagyhatalmi állásra vetett tekintet; s kérnék mindezeknél fogva a törvényes felhatalmazást arra, hogy a gazdasági közösséget most ez egyszer kivételesen egyoldalú intézkedéssel is lehessen fentartani. Ez az eljárás is megóvná a nemzet cselekvési szabadságát. Mondhatnánk nemet s akkor érvényesülne a törvény. Mondhatnánk igent, de nyilván megkövetelnék akár gazdasági, akár kozjogi ellenértékben az árat ennek az áldozatnak. — De kicsempészni a magyar alkotmány egyik oszlopos rendelkezéséből az igaz értelmet, csupán azért, hogy Ausztria potyázhasson: micsoda megfoghatatlan pipogyasága ez a magyar politikának!

Olyan penetráns halzsirszag árad széjjel a magyar közéletben, mintha egy eszkimókunyhóban volnánk. — Várjatok csak: nemsokára megszűli az osztrák politika a maga válságát s akkor majd lefektetik a betegágyba a magyar alkotmányt. Buta képpel, iramszarvasbundák alatt nyögve becézgetni azt az undok szörnyszülöttet: ez a szerep, az eszkimó-férj szerepe vár reánk. És a mi fo-

nák gyöngédségünk láttára harsogó hatóba tör ki majd az egész világ.

Bárcsak tul volnánk már ezen a siralmas helyzetben.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 26.

Felóráig sem tartott a mai ülés. Bánffy Dezső báró miniszterelnök úgy «oldotta» meg a napirend nehéz kérdését, hogy egyszerűen — nem indítványozott napirendet. A helyett az elnök Láng Lajossal azt a proppozíciót tette, hogy kedden, szerdán ne legyen ülés, csütörtökön pedig tárgyalja a Haz a királyné emlékerői szölo tjavaslatot.

Ezt persze a Haz minden oldalán elfogadták. De Polónyi Géza nagyon helyesen mutatott rá arra, hogy most, a mikor az önálló berendezkedés megtételére mindössze három hónapunk van, akkor az ilyen szünetezés, szándékos időpocsékás a kormány részéről, valóságos kötelességmulasztás-szamba megy.

Egyébként az elnök javaslatához ő is hozzájárult és így a kormány respiriumot kapott négy napra.

Az ülés többi részét miniszteri válaszok töltötték be.

Perczel Dezső belügyminiszter Apponyinak a választási visszaélések orvoslása iránt megtett interpellációjára egész őszintén azt felelte, hogy igenis, a kormány szándékozik a választási törvény revizója iránt javaslatot tenni, de — a kuriai bíráskodás nélkül. És, különös dolog, ez a nyilatkozat, a mi nem jelent kevesebbet, mint a kormány volt programjának és az annak alapján benyújtott törvényjavaslatnak nyílt megtagadását, nem keltett a Hazban semmi emóciózt. Az ellenzék, ugy látszik, ettől a kormánytól mar nem lep meg semmi, mert erzi, tudja, hogy Magyarországon semmibe se lehet fogni addig, a míg ezzel a kormánnyal nem végeztek.

Apponyiról előre tudódott, hogy mai ülésen nem lehet jelen és így a miniszter választ minden szó nélkül vehette tudomásul a többség.

örökre, el . . . Egy óra múlva már a vonaton ültem, — egy nap múlva már itthon voltam.

Sóhajtott, egy szürke fellegfoszlányra nézett merőn, aztán más hangon folytatta:

— Látja, most ezen a hüvös reggelen ettől az emlékeimtől bucsuzom. Itt gondolkodtam s beláttam, hogy azt az asszonyt még mindig szeretem, pedig erős bennem a tudat, hogy szerelmes vagyok a menyasszonyomba. Holnap az oltár előtt fogok állani vele, de nem mondhatok neki az én régi emlékeimről semmit. Ő se fog nekem vallomást tenni, pedig bizonyára neki is van ilyen emléke. Az ember már ilyen. Nagyon szomorú vagyok e pillanatban, de tudom, hogy ennek így kell lenni.

Kürülöttünk kisütött a nap, de gyöngé, halvány volt a fénye, már nem melegített. Szél is suhant arra, hajladoztak alatta fázósan a sárguló füvek. A bokrok közt jartunk most, fölöttünk szürke volt az ég; messze valahol egy kis kék is derengett még rajta.

Akkor kiegyenesedett az a férfi, meglebentette nagygaléros köpenyét a szél. Olyan volt, mint valami pap, lengő palástban. Mély csengésű hangon beszélt:

— Én komoly ember vagyok. A tisztességre sokat adok. Leszámoltam azzal, hogy így megyek az oltár elé. De tudom, hogy maskepp nem lehetnék boldog. Aki azt veszi nőül, aki egyetlen szerelme volt, nem lesz boldog. Akinek minden megvan: gazdagsága, nyugalma, az a legboldogtalább ember, ha azt veszi feleségül, akit először szánt feleségének. Ez a csöpp boldogtalanság kell a boldogsághoz.

Kissé elhallgatott s levette a kalapját, mintha templomban volna. Messze alattunk

A másik választ a belügyminiszternek, a mit Mócsynak adott a Lepsényi megveretése ügyében, a néppárt kivételével az egész Haz elfogadta. Még a miniszterelnök felett V i s o n t a i n a k, hogy az orosz czár békeakcióját, a külügyminiszter is, ő is helyeslik és támogatják, mire az ülés még 12 óra előtt véget ért.

A képviselőház pénzügyi bizottsága köréből.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöke alatt tartott hétfői ülésében folytatta a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását (Előadó: Pulszky Agost.)

A posta és távirvánál elnök bejelenti, hogy a ház a bizottsághoz utasította a postais és távirdatelezélnököknek anyagi helyzetük javítása iránti kérvényét.

Falk Miksa a maga részéről is a miniszter figyelmébe ajánlja a kérvényt.

Daniel báró miniszter hozzájárulásával a bizottság annak javaslatba hozását határozza el, hogy a kérvény adassék ki a miniszternek.

Neményi Ambrus előre bocsátja hogy a legnagyobb elismeréssel van a magyar postais és távirda intézménye iránt, mely oly magas nívón áll, hogy legfeljebb a német postáról mondhatni, hogy nálánál tökéletesebb és pontosabb. Mégis kifogásolja, hogy az adminisztráció nem tartja elege szem előtt az intézmény közgazdasági jellegét, hanem elsősorban a pénzügyi eredményekre törekszik. Ennek világos jele, hogy bevételeinek netto 28 % -át szállítja az államkincstárba, míg a német posta csak 7 és fél % -ot, az osztrák pedig nem egészen 4 % -ot szolgáltat be. Ennek a fényes pénzügyi eredménynek azonban megvannak a hátrányos következményei. Ilyen pl. az, hogy ott, a hol óriási pénzforgalom lebonyolításáról van szó, sem szaporítják a személyzetet, nem alkalmaznak végleges tisztviselőket, hanem diurnistákat, a kik sem hivatalos esküt nem tettek, nem nyugdíjigénnyel, sem állandósággal nem bírnak. A mostani költségvetésben is nagy összeggel szerepelnek a napidíjasok, a kiknek költségei azonban a zarszámadások

terültek el a kisebb hegyek, dombok, alatt a Duna, a város. A szél most már a haját is lobogtatta, ahogy fölvetette a fejét.

— A végél — mondta — a faj fönn tartása. Hogy egészséges legyen a faj, egészségeseknek kell lenni a szülőknek. Ehez pedig nem az abszolút jólét szükséges. A kinek a szívében mindig nyár van, minden zugban napsugár, az nem igazi ember. Annak nem volt érdemes élnie. Ha most én itt lekiáltanék ebbe a városba itt messze lenn, hogy tegye mindenki a szívére a kezét és mondja meg, hogy nem ment-e egy csöpp hazugsággal az oltár elé, nagy sóhajtás kelne életem a levegőben, ugy adna nekem igazat mindenki. Egy emlékr mindnyájunknak szükségünk van a boldogsághoz.

Mindenkinek a szívében van elrejtve egy szerény, fájdalmas kis hur, amely így ószi, borulatos reggelen halkán zenél egy emlékről. Ez egy kis fájdalmat okoz. Ugy érzem most, hogy az igazságot mondom. Erre a beteg, szomorú halk zenére szükségünk van. Egy zöngé az egész, valami igen finom akkord; ami mindhalálig elcsöng a szívében. Minden ősszel elbucszunk tőle s visszatér mindig. Akinek nincs egy hulló levél a szívében, az sohse tudta, mi a boldogság. Akinek sohse suttogott végig a lelkén ez a beteges sóhajtó melódia, az közönséges ember. Boldogok vagyunk mi, szomorú szerelmek csöndes szegényei, — mert a miénk az emlékek országa.

A szél halkán sóhajtott végig a hegyoldalán, maga előtt söpörte a lehullott leveleket. És az én szívémben is halk, fájó zenével sóhajtott föl az a kis hur, amely egykor a nászindulomat fogja zengeni, a mikor az oltár elé megyek.

tanúsága szerint évek óta 80, sőt száz százalékkal magasabbak, mint az előírászat, Ohajlandó továbbá, hogy a vidéki városoknak telefonnal való ellátása gyorsabban haladjon annál inkább, mert az illető befektetés fenyegetően kifizeti magát. Végül felhívja a minisztert, hogy a vidéki városokban a posta és távirat sokszor szegényes módon van elhelyezve. Míg külföldön a kisebb városok legszebb épületei rendszeresen a posta, nálunk meg nagy városokban is a posta elhelyezése sem a postának, sem a közönségnek nem felel meg. Már a vidéki városok kulturális előhaladása szempontjából is kívánatos volna, hogy akár köcsön útján, mely az eddig fizetett bérösszegekből könnyen törleszthető, mindenütt a posta megfelelő saját épülettel látassék el.

K o m j á t h y osztja azokat, a miket előtte szóló a személyzet szaporításáról, a városoknak a telefon hálózatba bevonásáról mondott. Kéri a minisztert, nem találhatom-e módját annak, hogy Budapestén a telefon díja leszállítsassék. A levelező lapok díjának felemelése nem helyes, mert ez is főleg a szegényebb osztályt sújtaná.

M a t l e k o v i c s egyéb szakokkal a személy szaporítás ellen van, de itt valóban indokoltnak tartja azt, a mi a telefont illeti, nem lehet szót találni annak jellemzésére, hogy milyen rossz a telefon Budapestén. Nézete szerint is elérkezett az ideje annak, hogy Budapestén a telefont díjat leszállítsák. A vidéki városok közül különösen azok, amelyek a hajózásiak szolgálnak, minél előbb be kellene vonandók a telefonba. A mi a postát illeti, szóló megjegyzi, hogy a képes levelező lapok egyidő óta a posta által üldözöttek, a mit szóló ennél a dolognál, a mi nálunk és másutt is egy kis művelni ipart teremtet, merőben helytelen eljárásnak tart.

G y u r k o v i c s szintén a telefont díj leszállítása mellett szól annak megjegyzésével, hogy neki nincs komolyabb panasza a telefon szolgálat ellen.

K o s s u t h azt kifogásolja, hogy a külföldi lapokért, a melyekre pedig ráteszik a posta-konvenció szerinti bélyeget, még itt is fizetni kell.

H e g e d ű s az előző éveknek ez a címen való nagy deficitje után nem tartja indokoltnak, hogy most a fejlődésre való utalással a minisztert nagyobb kötekezésre biztatják. A telefont díj leszállítása törvénybe ütközik, a vidéki városoknak a telefon-hálózatba való bevonását egyébként szóló is óhajtja.

D á n i e l b. miniszter először is köszönetet mond N e m e n y i n e k a postáról s táviratokról mondott elismerő szavakért. Törekvése az, hogy a tapasztalt hiányokon lehetőleg segítsünk, a miről az is tanuskodik, hogy már a budgetben 398-al szaporítja a postánál és táviratnál az állandó alkalmazottak számát. A napdíjak teljes mellőzését a sok alárendeltebb teendőre való tekintettel nem vélné célszerűnek. A vidéki városok bevonása a telefon hálózatba évről-évre nagy mértékben halad s a vidéki nagyobb városokban fokozatosan kincstári hivatalokban helyezettnek el a postahivatalok.

A mi a budapesti telefont illeti, a felmerült panaszok oly természetűek, hogy csak akkor fognak megzúnni, ha a telefon cabel a föld alatt lesz elhelyezve, a mit szóló a lehető legrövidebb idő alatt meg óhajt valószínű. A telefont díjak törvényben vannak megállapítva. A telefon folytonos fejlődésére való tekintettel reméli azonban szóló, hogy pár év alatt mindenesetre kérhető lesz a törvényhozástól a felhatalmazás a díjak leszállítására. A képes levelező lapok üldözéséről semmi tudomása sincs s ha erre nézve konkrét eset fordult volna elő, kéri, hozzák tudomására s azonnal intézkedni fog, hogy ne ismétlődjenek. A levelezési lapok díjazásának esetleges emelése szóban forgott ugyan, szóló azonban kijelenti, hogy ezt maga sem tartaná előnyös rendszabálynak s azon lesz, hogy a levelezési lapok bélyege ne emeltessék fel.

M a t l e k o v i c s megjegyzi, hogy a képes levelező lapok üldözése már annyira ment, hogy a temesvári kereskedelmi és ipar-

kamara elhatározta, hogy ez ellen felterjesztést tesz a miniszterhez.

Az előírászat megszavaztatott. A postatakarékpénztárnál K o m j á t h y felemlíti, hogy egy előfordult sikkasztás alkalmával még a bíróság is kénytelen volt enyhítő körülménynek tekinteni, hogy laza az ellenőrzés. A kamatlab leszállítását nem helyeselti szóló, mert ez intézménynek nem cselje a nyereszkes. Végül a kezelési költségek iránt kér felvilágosítást.

K o s s u t h is helyteleníti a kamatlab leszállítását, aminek az volt a következtése, hogy a betétek igen jelentékenyen csökkentek.

H e g e d ű s azt tartja, hogy a postatakarékpénztárnak nem első feladata az, hogy oly pénzt gyűjtsön, a mely a kamatozásra spekuláljon, hanem hogy az oly pénzt gyűjtse, amely eddig sehogy sem kamatozott s erre nézve elegendő a postatakarékpénztári kamat. Szóló nézete szerint a kormánynak arra kellene általában törekednie, hogy a kamatlab leszállítsassék, a mi hitelviszonyaink szempontjából felette üdvös akció lenne.

A jegyzők gyűlése.

Magyarország községi és körjegyzői tegnap délután 10 órakor nagygyűlésre gyűltek össze Pestvármegye székházának dísztermében hogy országos központi egyletük keretében több aktuális és egy közgazdasági, mint a jegyzői kart érdeklő kérdésre nézve egyetemes megállapodásra jásanak.

A gyűlésen mintegy 150—180 jegyző volt jelen. A belügyminiszteriumot K a f f k a L. min. tanácsos, a pénzügyminiszteriumot M o e s á r y S. osztálytanácsos képviselte.

Elnök K u n c z e Imre hosszabb megnyitó beszéde elején fájdalommal emlékezett meg a váratlanul elhunyt Erzsébet királynéről és emléke megörökítésére in itványt terjesztett elő. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Azután beszámolt az egyesületnek azokról a kérvényeiről, a melyeket a kedvezményes vasúti jegyek elnyerése iránt a miniszterelnökhöz, a hagyatékai leltári díjak fölémelése ügyében a belügyminiszterhez, a katonai fuvardíjak felemelése iránt a honv. miniszterhez intézték.

A jelentés másik része a mezőgazdasági szocializmusról szól, melynek veszedelmeire az egyesület már 4 év előtt felhívta a figyelmet, a nélkül azonban, hogy illetékes helyen figyelemre méltattak volna. A mezei munkások létegetlenségét nem az 1898. é. II. tc. hanem inkább az idejé jó termés csillapította le. Komoly baj esetén a munkástörvénynek lehetne sikeresen végrehajthatni, minek oka egyedül a közigazgatás hiányos szervezetében rejlik.

A jelentés serelmeit lát abban, hogy a mezei munkások hiányos esetei feletti bíráskodás jogát a jegyzőktől elvették, a mi által a köznapi surlódások is a bünt. és jogesetek elbírálására hivatott bíróságok utvesztőjébe kerülnek. A jelentés a mezei munkások orvoslására szükségesnek tartja ingyenes kezi könyvtárak felállítását, továbbá szegényházak létesítését; nagy súlyt fektet azonkívül arra, hogy a munkások ügyes-bajos dolgai gyorsan elintéződjenek, végül gazdasági és ipari hitel-szövetkezetek felállítását sürgeti.

Nagy fejezetet szentel a jelentés a nagymérvű állami megterheléssel sújtott községi háztartások ügyének. Míg Horvátországban a fogvasztási adókat a községek belgazgatási költségeinek fedezésére fordítják, a Magyarországon területén levő községek az állami természetű feladatok teljesítésére a kincstár részéről semmi kárpottásban nem részesülnek. Míg az állami háztartás éveknél fölösleggel zárul, addig a községi pótdadó terhe évről-évre aránytalanul növekedik és lehetetlenné teszi a közegészség-, szegény és közrendészeti ügyek rendezését. A községi pótdadó sok helyütt meghaladja az állami adót. Ily körülmények között a községek fejlődésének visszaesése nem az előjárókon, hanem a nagy megterhelésen mulik.

A jegyzői kar kívánságait a következőkben fejezi ki: a községi és körjegyzőseket kinevezés útján töltsék be, osszák be őket külön a státusba, nyugdíjüyük rendeztessék, ugyszintén községi helyzetük is, javadalmazásukat emeljek fel, szűnjek meg a sok alaptalan zaklatás a fegyelmi törvény módosítása által, végül az egyéves önkéntési jog kedvezményét reájuk is terjesztessék ki.

Végül ajánlja a jelentés, hogy a nagygyűlés feliratban kérje a belügyminisztert: novellaris uton gondoskodjék arról, hogy vagy részesítessenek az községek az államkincstárból megfelelő évi segítségben ama szolgálatok fejében, miket a tisztán állami érdekű ügyek ellátása körül teljesítenek, vagy esetleg a községi és körjegyzők új alapokon rendezendő fizetését a kincstár a községektől vállalja magára és hogy az egyéves önkéntési alapon való katonai szolgálat terjesztessék ki a jegyzői szolgálatokon képesített ifjakra s a jegyzői szolgálatra való jelentkezhetes joga a segédjegyzőknek 20 éves korukban engedtessek meg. Fölkérendő meg a képviselőház, hogy a fegyelmi jogról szóló s mar 1895 év óta kész törvényjavaslatot soron kívül intézze el.

A jelentést tudomásul vettek és az indítványt egyhangulag elfogadták.

A tisztikart a következőképp alakították meg: Elnök: Kuncze Imre (Török-Szent Miklós); első alelnök: Szegedy Albert (Rákóczi-Keresztúr); másodeelnök: Jannabrick Lajos (Peczeli); főjegyző: Uszkay Bálint (Tisza-Szent Imre); aljegyzők: I. Morvay János (Mezőkövesd) II. Bihari Géza (Nyitra) III. Ótasi Gábor (Szalánta); pénztárnok: Lázár József (Tiszaföldvár) és a számvizsgálóbizottság elnöke: Kovács Gyula (Monor) lett.

KÜLFÖLD.

Az osztrák-reichsrath tegnap első ülésében Erzsébet királyné trónra feletti gyász kijelentése után, az alakulással foglalkoztak — Z u r k á n korelnöksége alatt.

A ház elnökévé ismét F u c h s Viktor drt. első alelnökké F e r j a n c s i c s-ot, másod alelnökké L u p u l-t választották.

Az urakháza legközelebbi ülése ma d. u. 1 órakor volt a következő napirenddel: 1. jegyzők választása, 2. a beerkezett iratok közlése, 3. hat igazolóbizottsági tag választása, 4. a kilencz tagu állandó politikai bizottság választása, 5. a kilencz tagu állandó jogi bizottság választása, 6. a kilencz tagu állandó pénzügyi bizottság választása.

A szudáni expedíció.

Trouillot gyarmatügyminiszter közölte a St.-Louis-ból (a Szenegei mellett) érkezett es Szamori vereségeiről szóló táviratokat. Egyes lapok jelentéseivel szemben konstatalják, hogy a kormány a folyó évi április haza óta Marc hand-tól semmiféle hírt nem kapott.

Táviratok.

Ujabb részletek a királyné meggyilkolásáról.

Genf. szept. 27. (A „Debr.” ered. táv.) Egy iteni lap — úgy látszik — hivatalos helyről közli, hogy Luccheninek igenis voltak bűntársai, még pedig azon anarchista bizottság tagjai, kik fejedelmek kiirtását határozták el. Luccheni a gyilkosságot nem raspolylvat követte el, (melyen nem is volt semmi nyoma a vérnek), hanem legveszedelmesebb korzikai törrel, mely alkalmasint meg is volt mergezve.

Mikor Luccheni a gyilkosságot elkövette, a tört. egy fehérszakallu embernek dobta hátra, aztan futasnak eredt.

Ezen fehér szakállas cziinkostársra, mint a genfi lap írja, mikor a hajó a királynéval újból kikötött másodosztályu jeggyel hajóra szállott es Serube, onnan pedig Tiroba menekült, hol most is van.

A Bud. Hirlap. tudósítója hozzá teszi, hogy ezen hír valószínűleg a nyomozás indiszkrétül kipattant eredménye.

A Dreyfus-ügy.

Páris, szept. 26. (A »Debr.« ered. fáv.) A mai miniszertanácsban az összes miniszterek megegyeztek abban a határozatban, hogy az új felvételi eljárást megindítják és a Dreyfus-ügyre vonatkozó ügyiratokat átteszik a semmitőszékhez. — Faure köztárs. elnök ma d. u. visszatér Párisba.

Páris, szept. 26) Hivatalosan jelentik: Ma delélt az összes miniszterek Brisson miniszterelnök elnökelete alatt tanácskozási gyűlést összehívott. A miniszertanács határozata értelmében Sarrien igazságügy-miniszter a semmitőszéknek kéri fogja a Dreyfus-ügy újra főtételét, a melynek megindításával megbízták. Sarrien igazságügy-miniszter bejelentette, hogy utasításokat adott a főállamügyésznek, hogy a hadsereg ellen irányuló minden támadást üldözzenek.

A khedive Bécsben.

Bécs, szept. 26. A b b a s z khedive ideérkezett.

H I R E K.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorologiai intézet jelentése szept. 26-án: Tegnap esett az Alföldön és Erdélyben, így 10—20 mm.: Bófalun és Nagy-Sz. benben; 5—10 mm. között: Drenkóván; 5 mm. alatt: Újvidéken, Pancsován, Temesvárt, Zombolyán, Aradon, Nagylakon, Szegeden, Szolnokon, Ungvárt, Akna Slatinán és Vajda-Hunyadon. A Dunántul és északnyugton az idő száraz volt. A hőmérséklet érezhetően súlyos, egyes expozáltabb helyeken gyöngy fagy is lehetett. Az idő ma reggel sok helyütt ködös.

* **Tűz a vidéken.** Szilágy-Sámson szilágy-megyei köz. sz. tegnap óta lángokban áll. Az oltási intézkedéseket maga a vármegye- alispánja, Keszler György dr. vezeti. A kar őrtási. A tiszta magyarajku lakosság ugyszólván kol-dusbotra jutott.

* **Vizbefutl bucsusok.** Mint egri tudósítónk írja, Babik József dr. kepezési tanár szülei e héten a sz. r. vita bucsura be akartak jönni Egerbe. Kis-Körön keltek át a Tiszán, de a csónak a nagy szelben feborult és a bennülők a hullamokba veszttek.

* **Gárdos ügye.** Olvasóink még bizonyára emlékezni fognak arra a kínos incidensre, a melynek főhőse Gárdos Károly kázm. vizsgálgó mérnök volt, ki minden ok nélkül egy védtelen uritől az utczán nyilvánosan inzultált. Gárdos ezt ezen tettét a feyel-mi bíróság büntetésből saját költségére Debreczenből elhelyezte és érzékeny pénzbüntetéssel sújtotta. A büntető bíróság előtt azonban még mindig folyamatban van Gárdos ellen az eljárás.

* **Megszökött őrmester.** Sándor Jakab 41 éves törzsrőmester Munkácsról minden ok nélkül megszökött. A munkácsi katonai hatóságtól ma a szökevény személy-leírásával együtt azon megkeresés érkezett a rendőrséghez, hogy a megszökött katona kézrekerítése iránt figyelemmel legyenek és elfo. atása esetén őt a legközelebbi katonai hatóságnak adják át.

* **Meglopta a pajtását.** Maczinek Janos szabadságot katonai vigan mulatott az éjjel a tizenhárom városi pajtásával, Kis Lászlóval. Mikor a sok ital a fejébe szállott s így öntudatát is elvesztette a kétszínű barát felhasználta az alkalmat egy zsebórát, egy öltöző ruhát 2 darab 5 forintost és három darab tallert lopott a berugott Maczinek-től. Kisst még az éjjel elfogták, de csak az órát es egy pár krajczart találtak nála.

* **Sertéskereskedők figyelmébe.** Értesítjük a sertéskereskedőket, hogy Prága megnyitotta a sertésborsra nézve a piacot.

Azonban csakis oly sertések vihetők be, — melyekről hivatalos bizonyítvány van kiállítva, hogy az állami állatorvos vizsgálata után vagattak le.

* **Baptista temetés.** Debreczenben történt, ahol a csak e hó 7-én lefolyt egyházköri értekezleten is felmerült a baptisták és nazarénusok terjeszkedésének fenyegető volta az ev. ref. egyház ellen.

A baptizmust s nazarénizmust a tulvitt bibliáskodásból származó fanatizmus szülötteinek tartják. S íme az ev. ref. egyházban es pedig Debreczenben hajtják önző realizmussal ama s ektak malmara a vizet.

Egy szegény, ev. ref. egyházházhoz hű asszony Gaiocsi Józsefné szül. Tokaji Maria meghalt s övei egyháza egyszerű szertartása szerint, de tisztességgel akarják eltemetni. Amde nincs 1 frt. 60 krjuk, hogy az eneklés és négy diakon faradozásának díját megfizethessék s elutassanak, mert az a temetési közreműködés nem jár ingyen.

Az elutasítottak összekötésbe tették magukat a t e s t v é r e k k e l . . . és eljött Nagy-Letáról 12 testver s eltemették a ev. ref. asszonyt — ingyen.

Tudnivaló, hogy a kántor és diakonok díja szolgálat jutalmazás ahoz nekik joguk van. De hat nagy Debreczen városában az ország legnagyobb ref. egyházának nincs szegény-temetési alapja, amelyből hasonló esetekben a közreműködő eneklők díjaztának, vagy nincs szabályzata, hogy a tehetetlen szegényesáladok halottai egészen díjtalanul temetessenek el?

Bizony, ha a baptizmus, nazarénizmus ilyenképen hódít: nem gatlja meg értékes es jajveszékés.

Keresztlyen humanizmus többet tesz erre Uraim — a fanatizmus nélküli Krisztusi vallás értelmében s jó lesz gondoskodni szegény temetési alapról!

* **Megszökött tanoncz.** Vargonszky Miklós fodrász tanonczot a rendőrség csavargás miatt letartóztatta. Megvallotta, hogy Klemenc Fabian fűzesgyarmati borbélytól azért szökött meg, mert Egerben lakó édes anyját akarta meglátogatni. A rendőrség azonban nem méltányolta édes anyja iránti szeretetét, mert visszatolonczolta gazdájához.

* **Az egyetem megnyitása.** A budapesti kir. tudomány egyetemén tegnap tartotta meg az év megnyitó ünnepélyes közgyűlését az új városi tanácsstermben. Az ülés megelőzőleg az egyetem templomában »veui sauce« volt, melyen az összes facultások tanárai megjelentek. A misét dr. Kilinger István egyetemi tanár mondotta növendékpapok segédletével.

* **Meghívó.** A »Zion« debreczeni betegsegélyző egyesület (saját helyiségében: főpiacz 1903. sz. földszint) holnap, szerdán délutáni 5 órakor eljárási ülést tart, melynek sárgy-sorozata a következő: 1. Ügytorgalmi jelentés, 2. Pénztarforalmi kimutatás, 3. Ügyész, titkár, szülésznő és előjáró választás, 4., Folyó ügyek.

* **Fölgyújtotta az apja házát.** Tavaly nyáron történt, hogy Balta Demeter kovaszinczi legény fölgyújtotta az apja házát. Mikor a legett ház üszkenél letartóztatták, nem tagadta tettét. A vizsgálóbíró előtt pedig fursán védekezett:

— Az anyám nem szeretett. Az apám se. Egyszer hazajöttem, amikor épp ettek. Vartam, hogy majd megkínálnak. Nagyon éhes voltam, de nem akartam kérni. Pipára gyujtottam, s azzal a gyufával föl is gyujtottam a házat . . .

Gyanusnak találják az elmeállapotát. Megfigyelték a törvényszéki orvosok, később az rszagos megfigyelő intézet orvosai. Mindaket forum elmebetegnek találta a gyujtogató legényt a kit tegnap leszállítottak Aradra, de csak azért, hogy innét fölvigyék az angyalföldi örültek hazába. Fiatal, erős az elmébeteg, aki a

rendőröknek elmondta, hogy milyen jól érezte magát a megfigyelő intézetben. Ehetett, ihatott pihenhetett, dolgozni meg nem kellett.

— Sóna olyan dolgom nem volt . . .

* **H. Nánáson** oly czéltől, hogy a már jó részben phyloxera által elpusztított, jórészen pedig pusztulás alatt levő szőlős kerteket amerikai venyigére oltott nemes szőlőfajokkal újra lehessen telepíteni s ezen szorgalmas és minden tekintetben értelmes szőlőművelő népnek mód és alkalom nyujtassék arra, hogy haszontalan és költséges kísérletezésektől magóvassék más részről helyi talajon nevelt, gondosan ápolott oltványokhoz a legjutányosabb arakon jutassanak, azok beültetése es kezelése iránt a megkivántató tájékozottságot megszerezzék: egy szőlőtelepítő részvénytársaság van alakulóban, melynek czéja az, hogy 100 frt részletenként két év alatt befizetett részvény díj felhasználásával egyelőre két holdra esetleg több holdra is terjedő oltvány szaporító telepet létesít szakértő kezelő vezetésével s ezt a kiválómnak megfelelően tovább es odáig kifejleszti, hogy az a közönség szükségletét kielégítse. A vállalat első helyen a részvényeseit biztosítja tisztességes anyagi jövedelméről s lehetővé teszi, hogy szőlőket olcsó árban újra jó karba termőképes állapotba hozhassák. A vállalat élön tekintélyes urak, gazdalkodó egyének s hivatalnokok allanak s október 2-án egy előre megállapított s közhirre tett helyen a már aláíratkozott részvényesek gyűlést fognak tartani, melyen a megalkulás iránti további teendőkket foglalkoznak. Kivánatos, hogy mindazon nánási polgárok, kik ugyan részvényesekül még nem jelentkeztek, de az ügy iránt érdeklődnek: minél számosabban jelenjenek meg ezen tanácskozáson, hogy a közhasznú vállalat czéja, irányása előnye feől kellő tájékozást szerzhessenek s esetleg ezen vállalatba még most, jó idején való belépésük által az ügy sikerét előmozdítsák. Hajdu-Nánáson, 1898. szept. 24.

Tóth Mihály s. k. iparos köri elnök.

* **A királyné szerezése.** Most, hogy a mi királynénk tragikus halálával foglalkozik a világ sajtója, megemlékeznek az ő szerezéséről is. Volt ugyanis a királynénak egy kis szerezése, Rusztimónak hívták s a feleséges asszony nagyon szerette. A királyné, ha Gödöllőre jött, ezt a kis szerezest is magyarszóra küldte a plébanához. Különben Rusztimo roppant czivakodó természetű volt s állandóan kiszökött, hogy a parasztiakkal veszekedjék. — A királyné sokszor kacagott rajta jóízűen. Egyszer a lovaszmester Valéria főhercegnő tiszteletére zsákversenyfutást rendezte a felső parkban Rusztimóval és Pepivel a kis lovaszfiával, a kit titkon szintén szerezésnének feketített. — Rusztimo nem tudta, ki lesz a versenytársa. Zsákba varrák mind a kettőt s verseny után — melyben Pepi lett a győztes — midőn kifejtették a zsákot, Rusztimo, a mint meglátta fekete párját, ugyl elálmélkodott, hogy mozdulni sem tudott, míg az előkelő nezők jóízűen kacagtak, de senki sem jobban, mint a királykisasszony. Jó negyedóra telt el, míg Rusztimo komikus meglepetésből magához tért és felismerte Pepit. Azt mondta akkor a királyné: »Rusztimo azt szeretné, hogy ő legyen a világon az egyetlen szerezés. Ha Pepiről nem lehetne lemosni a szerezest, Rusztimo leszedné róla a bőrt is.«

* **A főiskolai gyorsiró egyesület** alakuló közgyűlést 24-én tartotta meg Csiky Lajos felügyelő tanár elnökelete alatt. A tisztikar a következőleg alakult meg: elnök Polgár Kálmán 4. é. joghallgató, okl. gyorsíras tan., főjegyző Görömbei Péter 3 th., aljegyző Szabó Ernő 7 o., könyvtárnok Koppermann Gyula 3 th., pénztárnok Mohácsy János 3 th., szerkesztő Madarasi Gyula. Választmányi tagok a jogakademiáról Szabó János 2 th. s Frater Ernő 1 th. A teológiáról Papp Lajos 3 th. s Simon Imre 1 th. A gymnasiumból Tóth János 8 c. t. s Oláh Gábor 7 o. t. Tanfolyam vezetőik lettek a kezdőknel Polgár Kálmán 4

jh. a haladóknál s gyakorlóknál Madarasi Gyula 3 jh. A tagok száma 76, kik közül kezdő 32, haladó 29 s gyakorló 15. Az egyület ez évben is kiadja lapját a »Debreczeni gyorsíró«, mely a múlt évben is csinos kiállításban s gazdag tartalommal jelent meg s a mely a 2-ik vidéki gyorsírói lapot kezezi. A lapra előfizetéseket elfogad az egyület könyvtárnoka, ki a lap küldéséről is fog gondoskodni.

* **Törvényszéki végtárgyalások.** Szept. 29-én Csütörtökön: végargyalás alá kerül Lada Janos súlyos testisértés büntetése és Polya k Marton család vétség ügye, Ugyanaznap ítélet hirdetések.

* **Emberhalál 5 krajczár miatt.** Öt krajczár miatt halt meg Varga Lajos agyati csavargó. Kis A. Ferencz törvénybíró adott ugyanis a multkor egyszer palinkát Vargának azon feltétel alatt hogy majd letöltsze az előleget. E hiteen, hogy kukoricát vettek a bírónak, el is küldték Vargáért: szükség volt rá, siessen. De bizony az ember Varga nélkül jött vissza. Erre a bíró legegyfűmentel Varga után, kire rá is adott neonskara egy iszallóban. A csavargó pénz nélkül nem akart munkába állni.

— Nesze, kapsz pénzt! mondta a heves bíró fia s fejen vágta egy baltával Vargát, szétrepesztette a koponyáját s több halálos vágást mért még rá. Varga hörgött néhány s néhány percnyi kínlás után kiszenvedett. A fiatal Kis a disznóba rejtette a baltát s szépen haza indult. Delutánig senki sem tudott a teterről, míg a gyilkos nem jelentette fel magát a jbróságnak.

* **A szavazás egyházkerületi világi tanácsbíróra,** a melyet az egyházkerületi szavazatbontó bizottság, Kis s Aron püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi gondnok elnöklété alatt bontott fel — nagyon megoszlott, nem kevesebb mint 62 egyen lözi; a mi azt jelenti, hogy a tízantali egyházak nagyon sok érdemes ev. ref. ferfiu van, akit a közvélemény alkalmasnak tart a fontos allomasra, és ennek csak örühet az egyházkerület. — A legtöbb szavazatot nyertek: Szunyogh Szabolics, — 311. — Luby Géza, — 131. — Bartha Béla dr. és Medve Kalman dr. — 45—45 —; a többi megisztekelt szavazatai egy és harminczhat közt váltakoztak. Új szavazásra csak a két legtöbb szavazatot kapott Szunyogh Sz. és Luby G. tűzettek ki. A szavazatok okt. 15-re beadandók. Ez, amint mi ismerjük a szavazás szabályait, hogy t. i. szavazati megosztás esetében, a mikor senki sem nyer általános szavazat többséget: a három legtöbb szavazatot nyert tüendő ki új szavazásra: — helytelen, mert eszerint meg a harmadik helyen 45—45 szavazatai megosztott Bartha B. dr. és Medve Kalman dr. is jelölendők lettek volna s csak ha a második szavazás is eredménytelen leendett, akkor lett volna az ismét legtöbb szavazatot nyert két egyen újra jelölendő. Ez a szabályzat elvesztette e hatályát és ha nem: miért nem tartják meg?

* **Raab ezredorvost elítélték.** Még bizonyára élénken él olvasóink emlékeiben az a szomorú hír, a melyet május derekan Raab Gyula dr. ngyvárad ezredorvos sznaziós letartóztatásáról közölünk. Annak idején mi is hihetetlennek tartottuk a súlyos vadat, a mit tudniük Hornung Salamon temesvári ügynök támasztott a szimpatikus, fiatal katonatiszt ellen. Katonaszabeditási manipulációkkal vadolta Raab dr., akit aztan a temesvári hadbíróóság kiküldöttje letartóztatott. A Temesvári Zeitung most tesujo hírről ad számot. — Raab Gyula dr. ellen ugyanis a temesvári hadbíróóság már meghozta súlyos ítéletét, Hornung Salamon vállomasi alapján az ezredorvost két évi börtönbüntetésre, s rangjának, valamint oklevelének elvesztésére ítélte a hadbíróóság. A re tenetés ítéletet a felsőbb bíróságok is helyben hagyták, miért is

a profosz levágta az elített zubbonyáról rangjának jelvényeit, Raab Gyula drt, a hadbíróóság feyyveres kiserettel a möllersdorfi katonai fegyházba vitette.

* **Buffet a temetőben.** Ez a századvégi ötlet nem valami profan agyban fogamzott meg, mert Battersea olasz varo-nak plebanosa rendelte el, hogy a temetőben buffetet rendezzenek be, hol azonban csak jeges italokat szabad kimérni. Az újast azzal indokolja, hogy a nagy hőség miatt kevesen jarnak a temetőbe, tehát gondoskodni kellett róla, hogy a halottak kintusza meg ne csappanjon. Erre legzélszerűbb a buffet.

* **Bányász sors** A föld méhében dolgozók vérs maromságát szenvedték el ismét, huszonheten. A bányaleg, a bányászok réme, mint egy new-yorki táviratunk jelenti, óriási szerencsetlenséget okozott a bronswilei közsémbányában. A felrobant tárnában 54 bányász dolgozott, a kikre reájok s z a k d t az e g é s z k ö s z é n h e g v: 27 bányásznak nehézséges aran sikerült egy akon keresztül megmenesülnie, a másik 27 a onban od veszett. 8 nak zuzott tetemeit már megtalálják, a többi 19 után kutatnak. arról azonban, hogy megmentsék, szó sem lehet. A robbanást egy bányász könyveműsége idézte elő, aki n illt lámpával szállott le a bányába. A könnyen gyuló bányalég a lángól fölrobant s ez okozta a nagy szerencsetlenséget.

* **A királyné gyilkosa.** Genfből írják: A vadtanács ma tartott nyilvános ülésén a vadlőgyész azt az indítványt tette, hogy L u c h e n i t, — aki napról-napra szemtelenebbül v i s e l k e d i k, okt. 2-áig egyes börtönbent hagyják. Az indítványt a vadtanács elfogadta.

Luccheni ma ismét azt szinlelte, hogy nem tud francziául. Az elnök erre azt mondta neki, hogy annyit ért mégis, hogy ki lehessen hallgatói.

Mikor Luccheni a termet elhagyta, valaki a hallgatóság köréből ezt a szót kiáltotta utána:

— Canaille!
Erre Luccheni visszafordult és haragosan visszakiaított:
— Maga a bestia!

* **Krivány első áldozata.** Aradról írják, hogy Krivány első áldozata Keresztes Ákost, akit a sikkasztásban való bűnrészeséggel vádoltak, a vizsgálóbíró indítványára szabadlábra helyeztek. Ezt a végzést következőkkel indokolták: — Miuán az okok, a melyek Keresztes letartóztatásával szükségessé tettek, továbbra már nem veszélyeztetik a vizsgálatot miután a vizsátat már oly előrehaladott stádiumban van, hogy a büntársakkal való összebészélés, vagy esetleges nyomok eltüntetése alig lehetséges s végül miután Keresztes Aradon ingatlanmal és üzettel bír, szökése fel nem tehető — szabadlábra helyeztetik. Aradról való elavozás esetén azonban köteles ezt a vizsgálóbírónak bejelenteni, akinek az idézésére mindenkor köteles megjelenni.

* **Csendőr mint torreador.** A tornai csendőrök két csendőrije rendes portyázását végzendő, Falucska községbe érkezett. Még a ig voltak a község szélén, mikor a falu bikája reájuk támadt. A helyzet annyira komoly és veszedelemes volt, hogy az egyik csendőr a bősziüt bikát homlokon lötte. A falu nepe, persze, hogy nem jó néven vette ezt. A csendőr azonban pompásan megoldotta a dolgot. A megölt állatot megtartotta, kinér tte, bőrét eladta, a községnek pedig kárpótlásul 150 forintot fizetett.

* **A szegedi és az aradi pénzkezelés.** Szegeden, amint megirtuk, az utóbbi időben a pénzkezelésben és számadásoknál több rendtelenségeket találtak, amelyek szükségessé tettek a pénzkezelés reformját. E végből Szeged megkereste többek között Arad városát is, hogy a pénzkezelésre és a számadásokra vonatkozó szabályrendeleteit és utasításait küldje meg. Ezzel a kérelemmel körülbelől a világtalanhoz fordul a vak: Aradon szintén hiányos

a pénzkezelési rendszer és — amint ismeretes — ep most akarják reformálni. Az erre kiküldött bizottság valószínűleg már legközelebb összeül, hogy a reformok iránt beadott indítványokat tanulmányozza.

* **Lelkészképességi vizsgák.** A közelebb tartott lelkeszképességi vizsgálatokon 15 tiszteletes avafai tett második és 9 első vizsgálatot. Amazok közül kitüntetéssel képesítettek: Benedek László, Bogdan Lajos és Csernák Béla, emezek közül pedig Bagaméri Károly, Bokross Elek és Szabo Antal. Az első vizsgálatok tevők közül a bizottság egyet egész evre visszavetett, l-nek a vizsgálatot pedig mint-hogy az illető próbaszónoklatra nem jelentkezett, nem tekinti befejezettnek.

* **Az Alföld nábóbjai.** A megyéken most állítják össze a vagyoni szensus joga a megyei törvényhatóságban helyet foglalók névjegyzékét. Békesmegyében — mint tudósítónk jelenti — a megye első virilise gr. Wenckheim Frigyes 78.358 frt adóval, aztán sor szerint következnek: gróf Karolvi István 14.758, gróf Wenckheim Géza 13.998, gróf Trautmannsdorf Ferdinánd 13.442, gróf Almásy Dénes 9965, gróf Apponyi Albert 8773 frt. B késben a virilisi névjegyzékben utolsó Kohlmann Ferencz 339 frtal.

* **Vesztett kutya.** Varga Lajos, ki Nyil- u c z a 45 sz. alatt lakik, jelentést tett a közponon, hogy tegnap vesztett kutya járt az utcában s több kutyát összemart. A vesztett kutya gazdája ismeretlen. Lehet, hogy más helyről talált betevyedni Debreczénbe, hol a kutyák teljes szabadságot élveznek. A rendőrség zárlatot rendelt el a nyil-utczai kutyákra.

* **A Kisfaludy társaság** szerdán f. hó 28-dikán d. u. 5. órakor tartja az akadémia kis termében a nyári szünet után első felolvasó ülését.

Tárgyai a következők:
1. Lévy József r. t.: A hőforrásoknál (Trencsén Sepicz, 1895. hat költemény: felolvasva Kozma Andor.
2. Peterfi Jenő r. t. Aeschylas.
3. Dalmady Győző r. t. Költemények.
4. Radó Antal r. t. Firduzi Sahnamedjaból Feridnu epizódja.
5. Folyó ügyek.

* **A biharmegyei gazdasági egyesület** szept. 25-en rendezte szokasos ö-z-i löversenyét a város melletti »Borékul« tereen; nagy-szamu közönség nézte végig az érdekes futtatást. Ott volt T i s z a István gróf is. Az eredmény következő: Első nap: A »Csavargó gátverseny 1000 koronás első díját Szunyogh Zoltán Fátyla nyerte (lovagolta: Horthy Istvan), a másodikat Bakan B. »Svengali«-ja (lovagolta Martovits Istvan.)

Az »Ürögdi« akadályverseny 1200 koronás egyleti díjat Geiszt Gáspár »Bibis«-e vitte el (lov. Horthy), a másodikat Korb főhadnagy »Etoile«-ja (Ioua Eitz br.)

Nagyvarad város díját kettős fogatokra 1000 korona: Kubinyi Márton nyerte. A Magyar Lovaregylet adta 1000 koronás díjat: »Szt. Martoni gátversenyen Károlyi Gyula gróf Jamboja seperte be (lov. Horthy.)

A 1000 koronás államdíjat Geiszt Gáspár »Kibicze« (lov. Horthy) vitte el.) Ugyancsak a »Magyar Lovaregylet« adta 1000 koronát sikkversenyben B a r c z a y hadnagy »Stessermann« nevű lova nyerte (lv. Eitz br.) Volt még mezőgalyák versenye is. Hétfőn delután lesz a második verseny.

* **A legnagyobb léghajó.** Két bátor zürichi léghajós legközelebb nagy légi utra indul, Szelterini és Heim tanár a svájci Alpok legmagasabb csucsára készül fölszállni. Az utasok Parisban készítettek el a léghajókat, amely tegnap érkezett Zürichbe. A hajó Vega nevet kapott. Méretei fölülmulják az összes eddigi hajókéit. Átmérője 1065 négyszögmeter a hajóba 3268 köbméter gaz fér el. Sulya a kosárral együtt 1000 meter. A léghajó 6336 selyem darabból készült.

Különfélék.

Luccheni büntetése. A „Neue Züricher Zeitung” így írja le a genfi vadállat jövendő sorsát:

Lucchenire, mint szándékos gyilkosság elkövetőjére élethossziglani fogházbüntetést mérnek. A tizenkét esküdtbíró nem tehet mást, minthogy az összes kérdésekre igennel felel. A gyilkost ez esetben, hacsak semmi ségi panaszt nem adnak be, átszállítják a fogházba, ahol egy-két napig alkalmasint magános czellában marad. Kéőbb a fogház műhelyébe viszik, s itt vagy cipőkészítésre vagy szalmaaruk előállítására tanítják meg. Reggeltől estig egy kis pihenő leszámításával dolgoznia kell. A rabok vasárnap nem dolgoznak, istentiszteletre mehetnek, vagy czelláikban tetszésük szerint olvasgathatnak. — Legnehezebben az éri őket, hogy nem szabad szólaniok és csak éppen a fogházról kérdésre felelhetnek. Naponként néhány czentimet kereshetnek, ha jól végzik munkájukat. A pénzen bort vehetnek maguknak. A czelláik tiszták, szellősek és nappal szépen lehet ott olvasni. Latogatókat is fogadhatnak, de csak rokonokat s evenként négyszer. Reggel es délután sétálni is mehetnek... A zürichi lap úgy vélekedik, hogy ez, különösen a mély hallgatás, borzasztó büntetés lesz Lucchenire, akinek szerinte egyáltalában nem lesz kellemes élete a fogházban. Mi pedig úgy találjuk, hogy ez a fogház Eldorádó Luccheni számára, aki jóval erősebb büntetést, minden esetre a bitófát érdemli.

Luccheni gyámjaja. Luccheni gyámjájáról lapunk egy előkelő barátja Olaszországból a következő részleteket közli velünk:

Ismeretes, hogy a királygyilkos Luccheni, aki véletlenül Parisban született, onnét elküldték a pármai lelencházba, ahonnét 10 éves korában kivette egy bizonyos Nicasi. Ez a Nicasi hazaló ember és maga is ismeretlen szülők gyermeke volt. Az volt a szenvedélye, hogy lelencheket neveljen és nem kevesebb, mint 8 gyermeket nevelt föl, akiket mind a pármai lelencházból vett magához. Ezek közül való volt Luccheni is. Nicasi úgy dolgozott, akár egy néger és össze is szerzett vagy 3500 lírat. Ezen a pénzen Varano Melegariban, Pármától 38 kilométer távolságra kis házat vett. Ebben a házban nevelkedett föl Luccheni. Mikor Nicasi igazi és fogadott gyermekei felnőttek, a szeény ember nagy mérségbe jutott, kenytelen volt eladni a házat és koldulva tengette életét. Három héttel ez előtt az öreg koldus azt a hirt kapta, hogy egyik törvényes fia meghalt; nyolcz napra pedig arról értesült, hogy egyik fogadott fia meggyilkolta a magyar királyt.

Szent Iutri. A puebles—angesi szent Iutri legutóbbi huzásának eredménye: 840. sz. Vesquey Giso lelke kiszabadult a tisztító tűzből és a paradicsomba került. 762. sz. Leonora Calderon és özv. Pamas Franciska megszabadultak a pokoltól és a paradicsomba jutottak. Legközelebbi huzás jan. hóban lesz. Egy sorsjegy 1 dollar.

Kellemes helycsere és még aránylag nem is drága a sorsjegy ára!... Tessék sorsjegyet vásárolni, — így hangzik a szent reklám...

Csudálkozhatunk-e aztán a következő reklám felett?!

Reklám a temetőben. Nem pusztaszó, hogy az amerikaiak a reklám csinálás legjavasabb mesterei. Még a temető csendjét sem kiméli az üzleti érdek. A new-yorki nagy temetőben van pl. egy sírkerezt ezzel a falirattal:

Itt nyugszik

Lánczy Josie

neje a fő utca 24. sz. a. lakó

Lánczy Jakab kovácsnak.

A sírnak vaskerítését a mélyen szomorodott bánatos férj készítette.

Hasonló munkákat olcsón és pontosan elvállal.

Egy másik sírkerezt ezekkel a sorokkal csempézi a halottak nyugóhelyére az üzleti reklámot:

Itt nyugszik

John Smitt,

a ki Colt üzletében, Boulevard 57. sz. a. vásárolt revolverrel önként vetett véget életének.

Ugyanott hasonló czélra kiválóan alkalmas revolverek mélyen leszállított áron kaphatók.

Kocsis és kántortanító. Hogy az udvari felfogás miképp becsüli meg e két foglalkozás érdemességét és társadalmi pozícióját, arról érdekes felvilágosítással szolgál a mai hivatalos lap alábbi két közleménye:

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Horváth Józsefságyári római katolikus nyugalmazott kántortanítónak, a nevelés terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom

Kelt Bécsben, 1898. évi szept. hó 18-án.

Ferencz József, s. k.

B. Bánffy, s. k.

Öcsászári és apostoli királyi Felsője Gerstner Rudolf komornyiknak a koronás arany érdemkeresztet, Ceilert Ádám udvari lakajnak az arany érdemkeresztet, Gorski Károly bejelentő udv. lakajnak, Siepl József udv. kocsisnak, Egerer Albert, Hanek Eduárd és Anton Ferencz udv. lakajoknak, valamint Merz Menyhert udv. házi-szolganak a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Az érdemrendek és rendjelek.

Folytatás.

A) Anhalt hercegség:

1. Medve Albert házi-rend. 1836.
2. Életmentésért adományozott érdemrend. 1850.
3. Tudomány és művészetek érdemrend. 1875.

B) Badeni nagyhercegség:

1. A hűségrel nevezett házi-rend. 1715.
2. Karoly-Frigyes katonai érdemrend — 1807.

3. Zähringeni I. Berthold rendjele 1877.

4. Zähringeni Oroszlan-rend. 1812. sat.
5. 1870—71-iki hadjárat emlékkeresztje.

C) Bajor királyság:

1. Szent-Hubertus rend. 1444. sat.
2. Szent-György házi-rend. 1778 sat.
3. Miksa József katonai rend 1797. sat.
4. Szent Mihály rend. 1693.
5. Katonai érdemrend. 1766.
6. Bajor koronarend. 1808.
7. Miksa érem, tudomány és művészetekért.

8. Lajos érem, tudomány művészet és iparért. 1872.
9. Érdemkereszt. 1870.
10. Lajos rend. 1827.
11. Miksa rend, tudomány és művészetért. 1844.
12. Életmentésérti érem. 1889.
13. Terézia rend. Női rendjel. 1827.
14. Szent Erzsébet rend. Női rendjel. 1776. Megerősítette XIII. Kelemen pápa 1777.

D) Belgium királyság:

1. Lajos rend. 1832.
2. Polgári érdemrend. 1867.
3. Mentési érem. 1835.

E) Bolgár fejedelemség:

1. Sándor rend. 1878.
2. Érdem rend és érdem érem.
3. Katonai vitézségi érdemrend. 1879.
4. Polgári érdemrend. 1891.
5. Tudomány és művészeti érem. 1883.

F) Braunschweig hercegség:

1. Oroszlan Henrik rend. 1834.
2. Mentési érem. 1836.

G) Dánia királyság:

1. Elefánt rend. 1462.
2. Danebrog rend 1671.
3. Mentési érem. 1798.

H) Franciaország, mint monarchia:

1. Szentlélek rend. 1578.
2. Szent Mihály rend. 1469. 1565. 1816.
3. Szent Lajos rend. 1603.
4. Szent Hubert rend 1416. 1604. 1718. 1786. 1815-6 Bari hercegi és francia királyi rend volt.

Franciaország mint köztársaság:

1. Becsület rend; 1805. 1816. 1852. 1871.
2. Mentési érem. Mac-Mahon elnök. I) Görög királyság. Megváltó rend. 1829. 1848.

J) Hannover királyság:

1. Szent György rend. 1839.
2. Guelf rend 1815. 1841-2.
3. Ernő Ágost rend. 1865.
4. Erdem érem 1845. Miután a királyság Poroszországba beolvastatott, a rendjelek többé nem adományoztak.

K) Hessen volt választó fejedelemség.

1. Aranyoroszlán-rend: 1848. 1851. 1875. 1866-ban megszünt: de 1876 óta mint Hessen nagy hgsegi rend szerepelt.
2. Vilmos rend. I. és az előbbi.
3. Katonai érdem rend. 1769.
4. Vassisak rend. 1814. Egyesítés óta Poroszországgal a három utóbbit nem adományozták.

L) Hessen nagyhercegség:

1. Lajos-rend. 1807.
2. Fülöp-rend. 1849-1859.
3. Arany oroszlán rend. I. Hessen választófejedelemség alatt.
4. Katonai érdem kereszt 1870.
5. Katonai egészségügyi érdem kereszt 1870.
6. Tudomány, művészet, ipar és földművelési érem.

M) Hohenzollern hercegi ház:

1. Hohenzollern hercegi házi és phóni rend. 1770. 1795.

N. Hohenzollern hercegi ház:

1. Hoheuzollern hercegi házi rend. 1841. 1844. 1881 óta a porosz rendjelek közé vétetett fel mint ilyen új szabályzatot nyert 1852, 1861.

O. Lippe hercegség.

1. Lippei hercegi tiszteletbeli kereszt 1869 1887.

P) Lucca hercegség:

1. Szent-György rend. 1843. 1841.
2. Szent-Lajos rend. Polgári rendjel 1836. Az olasz-egyesítés királyság létrejötte mindkettőt megszüntette.

Q.) Luxemburg-nagyhercegség:

1. Aranyoroszlánról nevezett Nassaui házi rend. 1858. 1873. 1882.
2. Nassaui hercegi, most luxemburgi nagyhercegségi Nassaui Adolf-rend. 1858.
3. Mentési érem. 1843.
4. Luxemburgi tölgykoronarend 1841. 1858.

R) Mecklenburgi nagyhercegség:

1. Vend korona-rendjel 1864.

S) Mecklenburg-Schwerin nagyhercegség:

1. Gräff-rend. 1884.
2. Katonai érdem kereszt 1848. 1870-71.
3. Tudomány és művészeti érem 1859.

T) Modena hercegség.

1. Estei Sasrend. 1855.

U.) Monacco fejedelemség:

1. Szt. Karoly rend 1858. 1863.

X.) Montenegroi fejedelemség.

1. Csernagorai függetlenségi rendjel. 1855.

Y.) Nagybritánia, mint királyság:

1. Térdszalag-rend 1350. 1522.
2. Bath rend. Ujjá alkotott 1725. 1815. 1886.
3. Bogács rend. Régi skót rend, felújított 1687. 1833.
4. Szent-Patrick rend 1783.
5. Szent Mihály és György rend. 1807. 1818. 1887.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.